

STOCK35
Tom Mose Petersen ark maa
Stockholmsgade 35, DK – 2100 København Ø

T +45 35 38 77 00
M +45 21 28 13 14
E tmp.stock35@mail.dk

Dato 21.01.2020
Revideret: 26.08.2026

Spørgsmål:

1. Hvordan vil du beskrive og definere arkitektur?

Et af de store spørgsmål i livet, som man kan blive ved med at undersøge og som er vanskeligt at svare entydigt på og alligevel er det et fag som vi underviser i. Ligesom med musikken og malerkunsten, så er det på en måde grundlæggende og forhold som er alle bekendte og så alligevel forhold som vi aldrig bliver færdige med.

Man betegner ofte arkitekturen som den bundne kunstart – en kunstart der bundet til håndværket og statikken – som betydningen af selve ordet – nemlig det *at bygge*. Så arkitektur er det at bygge rum – rammer for menneskets liv. Arkitektur er således en sammenstilling af en masse fag og kunstarter, hvor man som arkitekt – *den der bygger* – skal forsøge at samle alle de mange muligheder i forhold til de mange bindinger: skønhed, helhed og detalje, et sted potentiale, en bygherres ønsker og behov. økonomi, de mange håndværk, valg af materialer, genanvendelse, forbrug af energi – en helt masse bindinger alt efter opgavens karakter og størrelse.

2. Hvornår kan man kalde sig en arkitekt?

Formeldt er en arkitekt en person som har gennemført en uddannelse på en af landet 2 arkitektskoler – den i Århus eller den i København, eller en tilsvarende skole i udlandet. Så bliver mandet der hedder *maa*. – medlem af *Akademisk Arkitekt Forening*. Til forskel fra det at kunne kalde sig en *læge*, så er *arkitekt* ikke en beskyttet titel, det vil sige alle og enhver på en måde kan kalde sig arkitekt.

Man kan også blive arkitekt – eller optaget som arkitekt i arkitektforeningen, hvis man gennem praksis har lavet arbejder som anderkendes. En ordning der stammer fra dengang de fleste arkitekter havde en baggrund som håndværkere, murere eller tømrer, som så gik på skole om aftenen for at lære at tegne og få en viden om konstruktioner og arkitektur. En sådan håndværker kunne efter afsluttet 'aftenskole' begynde at såvel tegne som at bygge huse og på den baggrund blive anderkendt og optaget som medlem af arkitektforeningen og dermed formeldt kalde sig *arkitekt*.

3. Hvad er din yndlings arkitektoniske bygning?

Igen et vanskeligt spørgsmål – fordi der er så mange muligheder og fordi det er vanskeligt at sammenligne. Skal det være det højeste, det største, eller det første, hvordan sammenligner man et smukt sommerhus med en imponerende skyskraber i Chicago eller med egypternes gamle pyramider.

Jeg prøver alligevel – selv om der er rigtig mange huse som kunne være mit yndlings hus. Et ikke så kendt hus, men kendt hos mange arkitekter, et lille hus oppe i de finske skove, i Muuratsalo - et sommerhus tegnet af den finske arkitekt Alvar Aalto (Muuratsalo Experimental House, 1952 – Alvar Aalto). Et sted hvor han det meste af livet gik og afprøvede mange af hans ideer – både de gode og mindre gode.

4. Du skriver at du bl.a. har været med til at udforme den nye bydel Ørestad på Amager. Hvad har du helt præcist været med til der?

I begyndelse af 90'erne blev der afholdt en stor international arkitekt konkurrence om en ny bydel på Amager fælled – en bydel som skulle være med til at financiere for en ny metro. Den blev vundet af 5 unge finske arkitekter som derefter indgik i et samarbejde med en dansk tegnestue, der hed KHRAS. Der var jeg blevet ansat nogle år før, for at være med til netop at tegne på den kommende metros nye stationer.

Det samarbejde – eller som man kalder det, et *joint venture*, fik navnet ARKKI – der blev jeg direktør (1996 – 2006). Vores opgave var at være med til at planlægge alt det som ikke var husene – det vil sige at lave en Helhedsplan, Lokalplaner og oplæg til design for veje, parker, kanaler og søer, broer, tekniske anlæg, belysning – så det arbejdede jeg med i 10 år sammen med de finske arkitekter og næsten 30 forskellige danske arkitekter.

5. Du har været med til en masse projekter. Er der en bestemt proces, hvad der indgår det praktiske arbejde, såsom kundaftaler, skitsering, 3F-tegning, modellering osv.?

Man kan som arkitekt ikke være lige god til alle 'redskaber' - kundaftaler, skitsering, 3F-tegning, modellering osv. Det er lige som at spille i et stort orkester, nogle trutter horn, andre spiller flygel og nogle sørger for aftaler og for publikum – på en tegnestue vil der være arkitekter med forskellige erfaringer og kompetencer og så har man jo et samarbejde med andre rådgivere, som landskabsarkitekter, ingeniører, miljøgrupper, antropologer mv.

Når det drejer sig om at udvikle den gode ide – så er det stadig blyanten, skitsen og den primitive papmodel, der er det vigtigste redskab – alt det mere tekniske kommer så bagefter.

6. Hvad laver du til dagligt og hvad er det bedste ved dit job?

Det bedste er, at jeg faktisk ikke helt kan svare på spørgsmålet. Jeg har mange gange – gennem de 35 år jeg nu har praktiseret – forsøgt at planlægge mit daglige liv – men det har gudskelov altid ændret sig og ofte uden at jeg var helt klar over hvorhen.

De seneste 20 år har jeg haft min egen tegnestue sideløbende med at jeg underviser på arkitektskolen – nogle gange lidt kaotisk, men det meste af tiden inspirerende og givende.

Da jeg som murer, besluttede mig for at læse videre til bygningskonstruktør og derefter til arkitekt, var min drøm, at jeg kunne sidde og tegne huse når vejret var dårligt og bygge dem om sommeren når vejret var godt. Sådan er det ikke helt blevet – men tæt på synes jeg – underviser nogle dage unge kommende arkitekter, tegnehuse det meste af tiden, taler med folk om deres boligdrømme, kommer på byggepladser og ser det jeg har haft i hovedet blive opført. At se det man har drømt om på tegning blive til virkelighed er stadig magisk og hvis det så gør andre mennesker glade – så har det været en god dag på jobbet.

7. Hvad er det mest udfordrende ved jobbet?

Ligger måske lidt i det forrige svar – den positive del – at det aldrig helt er til at planlægge og nye udfordringer kommer til.

Men der kan også være de knap så spændende udfordringer, faget er underlagt en stor og kompliceret mængde af regler og lovgivning – nogle gange til at forstå, andre gange synes man det blot er til besvær. Sagt på en anden måde – ligesom i andre fag, er mængden af tid som bruges på 'papirarbejde' voksende og nogle gange vanskelig at forklare en bygherre, hvorfor de også skal betale for det.

Men sådan er det sikkert i de fleste fag.

8. Hvilke kompetencer skal man have for at blive arkitekt?

Lidt ligesom musikerens – talent og gehør for noget, men først og fremmest nysgerrighed og interesse. Vigtigt at forstå, at man aldrig bliver færdig som arkitekt – jo mere erfaring man får, jo mere finder man ud af man på man ikke ved.

I begyndelse er det sværeste, at man skal have – eller ens venner og familie, synes man skal vide alt om alles behov og derfor skal have en mening om alt. Så det er et fag hvor man bliver nødt til at tage stilling og ikke bare som mange konstaterer, at det er et spørgsmål om smag.

9. Har du nogle drømme eller mål du gerne vil opnå?

Igen et af livets store spørgsmål – der bliver jeg nok som mange kristne og jøder så klogt proklamerer – paradiset er ikke målet, men vejen der hen. Sagt på en anden måde, det er alene det ting man har tegnet der betyder noget, men også lærdommen og det at andre mennesker har fået forbedret rammerne om deres liv – der betyder noget – en væsentlig del af drømmen.

Skulle der alligevel være et projekt som jeg er stolt af at have bidraget til og lige siden jeg var barn, har haft min interesse, så er det, at København har fået en metro – en så flot og velfungerende metro. Jeg har altid syntes det med tog var noget særligt – min bedstefar var stationsforstander på Nyborg Station, havde modeljernbane det meste af min barndom. Lavede et forslag til en ny Nørreport Station – en station for regional- og S-tog, samt en kommende metro – så det seneste afsnit af metroen blev indviet, tror jeg at jeg kørte 10 runder.

En bemærkning i metroen gav stof til eftertanke – overfor sad en far med sin lille datter og skulle forklare det kort de havde fået udleveret med den nye 'cirkellinje' – "det der linjer det er der, det er dem der altid har været der og den runde der er den nye". Lige pludselig er noget af det man har bidraget til, blevet en naturlig del af mange menneskers hverdag og er som om det altid har været der.

10. Har du nogle gode råd til andre, som også gerne vil være arkitekt?

Der kunne være mange gode råd – først og fremmest, er det et fag man aldrig bliver færdig med og det må man kunne acceptere. En fordom kan være, at en arkitekt blot tegner egne drømme, er en man kun har råd til, hvis ting skal være ekstra fine og at det er et fag for alene kreative og sensitive mennesker. Nej det er et krævende fag, et krævende studie – et studie hvor man skal kunne 'tåle' kritik' også selvom man selv kan have den opfattelse, at dette er en god ide. At få kritik på noget som ligger en nært, særligt hvis kritikken er noget negativ, så virker den meget personligt – som om det en som person der modtager kritikken – men det er en del af ens udvikling og der skal man faktisk være ret robust som person – måske ligefrem 'tykhudet'.

Man skal også huske, at en arkitekt er mange menneskers rådgiver – i den situation, hvor de skal investere det meste af deres formue eller låne et stort beløb i banken – så man skal ikke blot være kreativ og have de gode ideer, men også løsninger på helt almindelige problemer.

Personligt har jeg haft stor glæde af, at gå den 'lange vej' – det vil sige fra håndværket og konstruktørstudiet til arkitektfaget. Det er et studium hvor det kun er en fordel at have lidt 'livserfaring' med i bagagen.